

Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Finansiell markedsdeltager (Navn og LEI)

Spar Nord Bank A/S

549300DHT635Q5P8J715

● Sammenfatning

Spar Nord Bank A/S, 549300DHT635Q5P8J715, tager hensyn til de væsentligste negative indvirkninger af sine investeringsbeslutninger på bæredygtighedsfaktorer. Denne erklæring er den konsoliderede erklæring om de væsentligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer fra Spar Nord Bank A/S.

Denne erklæring om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer omfatter referenceperioden fra den 1. januar 2023 til den 31. december 2023.

Denne erklæring indeholder data vedrørende de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer for den kapital, vi forvalter på vegne af vores kunder. Erklæringen indeholder data for 2023 og 2022, en forklaring på de observerede ændringer i værdier siden sidste referenceperiode, en beskrivelse af trufne foranstaltninger i referenceperioden samt planlagte foranstaltninger og mål for den kommende periode hvor relevant. Derudover indeholder erklæringen oplysninger om én supplerende indikator vedrørende klima- og miljørelaterede indvirkninger og én indikator vedrørende sociale og personalemæssige indvirkninger samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse. Denne erklæring indeholder ikke information vedrørende fast ejendom, da vi ikke har relevante investeringer indenfor dette område.

Mange af de væsentlige ændringer ift. sidste års rapportering skyldes primært opdaterede metoder for screening og dataindsamling fra vores dataudbydere, der har resulteret i bedre datadækning og datakvalitet, samt en korrektion af et tidligere scope 3-dataestimat. Vi bemærker dog, at datakvaliteten synes bedre i år sammenlignet med 2022 og det er vores vurdering, at datakvaliteten og -dækningen over de næste år styrkes af investeringsmodtagende virksomheders rapportering af bæredygtighedsdata. For enkelte indikatorer har vi også observeret et fald i negativ indvirkning primært på grund af frasalg eller ændringer i de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i.

I forhold til hensyntagen til de væsentligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer har Spar Nord primært fokus på indikatorer relateret til klimaforandringerne samt internationale standarder. Specifikt har Spar Nord sat reduktionsmål på 30% og 60% for CO₂-aftrykket fra ultimo 2020 til senest hhv. 2025 og 2030 for investeringer i aktier og virksomhedsobligationer på vegne af vores kunder. Igennem vores Politik for ansvarlige investeringer og de nedfældede eksklusionskriterier har Spar Nord også sat en minimumsstandard for virksomheder med omsætning relateret til udvalgte fossile brændsler og udvindingsmetoder med væsentlig negativ indvirkning herunder termisk kul, arktisk boring og oliesand samt for virksomheder, der bryder med internationale standarder, nærmere bestemt FN's Global Compact, FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv, OECD's retningslinjer for multinationale selskaber og ILO arbejdsmarkedskonventioner om værdige forhold for arbejdstagere.

Spar Nord vurderer løbende tilgangen til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer og eventuelle tiltag. I vurderingen prioriterer vi på nuværende tidspunkt datakvalitet.

● Summary

Spar Nord Bank A/S, 549300DHT635Q5P8J715, considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Spar Nord Bank A/S.

This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January 2023 to 31 December 2023.

This statement contains data on the principal adverse impacts on sustainability factors for the asset under management on behalf of our clients. The statement includes data for 2023 and 2022, an explanation of changes observed in the values since the last reference period, a description of actions taken during the reference period, as well as planned actions and targets set for the next reference period where relevant. Additionally, the statement includes information on one additional indicator for climate and environment-related adverse impact and one indicator for adverse impact on social and employee matters, respect for human rights, anti-corruption and anti-bribery matters. This statement does not contain information regarding real estate, as we have no relevant investments in this area.

Many of the significant year-on-year changes are primarily due to updated methods for screening or data collection from our data provider, resulting in improved data coverage and quality, as well as a correction of a scope 3 data estimate. However, we note that compared to 2022, the data quality seems better this year and during the coming years we expect the data quality and coverage to improve by investee companies' reporting of sustainability data. For a few indicators we have also observed a decrease in negative impact primarily due to divestments or changes in the investment funds Spar Nord is invested in.

In considering the principal adverse impact on sustainability factors, Spar Nord primarily focuses on indicators related to climate change and international standards. Specifically, for investments in shares and corporate bonds on behalf of our clients, Spar Nord targets 30% and 60% reductions in the carbon footprint from end-2020 to at the latest 2025 and 2030, respectively. Through our Policy for Responsible Investments and the stated exclusion criteria, Spar Nord has also set a minimum standard for companies with revenue related to selected fossil fuels and extraction methods with a significant negative impact, including thermal coal, Arctic drilling and oil sands, as well as for companies breaching international standards, specifically the UN's Global Compact, the UN's Guiding Principles on Business and Human Rights, the OECD's Guidelines for Multinational Enterprises and ILO conventions on labor-related issues.

Spar Nord evaluates the approach to principal adverse impacts on sustainability factors and possible actions on an ongoing basis. In the evaluation, we currently prioritize data quality.

● **Beskrivelse af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer**

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
--	-----------	------------------	------------------	------------	---

KLIMARELEREDE OG ANDRE MILJØRELEREDE INDIKATORER

Drivhusgas-emissioner	1. Drivhusgasemissioner	Anvendelsesområde 1- drivhusgasemissioner	Tons CO2e 226.515	Tons CO2e 198.223	Stigningen i absolutte drivhusgasemissioner for anvendelsesområde 1 skyldes primært en stigning i AuM.	Spar Nord har sat reduktionsmål på 30% og 60% for CO2-aftrykket fra ultimo 2020 til hhv. 2025 og 2030 for investeringer i aktier og virksomhedsobligationer på vegne af vores kunder. Der investeres ikke i virksomheder, hvor mere end 5% af omsætningen stammer fra termisk kul, arktisk boring eller oliesand.
		Anvendelsesområde 2- drivhusgasemissioner	46.163	47.506	Faldet i absolutte drivhusgasemissioner for anvendelsesområde 2 skyldes primært frasalg eller reduktion i positioner med høje scope 2 drivhusgasemissioner, hvilket har kompenseret for et ellers stigende AuM.	Foranstaltningerne er med til at reducere eksponering mod aktiviteter, som anses for at have betydelig negativ indvirkning på klimaet som helhed.
		Anvendelsesområde 3- drivhusgasemissioner	1.159.668	1.627.722	Det store fald skyldes en datafejl relateret til Scope 3-estimering i det afrapporterede data for 2022. Efter datakorrektion er værdien 1.146.334 tons CO2e for 2022. Stigningen fra 1.146.334 til 1.159.668 tons CO2e skyldes primært en stigning i AuM.	For PAI 1, 3, 5 og 6 har vi ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål. Spar Nord arbejder på nuværende tidspunkt med at styrke integrationen af klimabetragtninger i investeringsbeslutninger, hvor det vurderes relevant.

	Drivhusgasemissioner i alt	1.432.346	1.873.450	Det store fald skyldes en datafejl relateret til Scope 3-estimering i det afrapporterede data for 2022. Efter datakorrektion er værdien 1.389.434 tons CO2e for 2022. Stigningen fra 1.389.434 til 1.426.221 tons CO2e skyldes primært en stigning i AuM.
2. CO2-aftryk	CO2-aftryk	Tons CO2e/mio. EUR investeret 252,8	Tons CO2e/mio. EUR investeret 362,6	Det store fald skyldes en datafejl relateret til Scope 3-estimering i det afrapporterede data for 2022. Efter datakorrektion er værdien 258,6 tons CO2/mio. EUR investeret for 2022. Faldet fra 258,6 til 252,8 skyldes generelt set reduktion i positioner med et højt bidrag til aftrykket.
3. Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Tons CO2e/mio. EUR indtægter 637,2	Tons CO2e/mio. EUR indtægter 647,3	For 2022 tallet har vi også her korrigeret for en datafejl relateret til Scope 3-estimering i det afrapporterede data samt opdateret vores metode for investeringer i realkreditobligationer. Efter data- og metodekorrektionen er værdien 662,3 tons CO2/mio. EUR indtægter for 2022. Faldet i investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet skyldes overordnet set en lavere intensitet fra de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i.
4. Eksponering for virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	Andel af investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	2,1%	2,0%	Ingen nævneværdig ændring i værdi, hvorfor der ikke gives en forklaring på ændringen fra 2022 til 2023.
5. Andel af forbrug og produktion af ikke-vedvarende energi	Andel af investeringsmodtagende virksomheders forbrug af ikke-vedvarende energi og produktion af ikke-vedvarende energi fra ikke-vedvarende energikilder i forhold til vedvarende energikilder udtrykt i procent af de samlede energikilder	Forbrug 62,4%	71,8%	Sidste års rapporterede tal var et samlet tal for forbrug og produktion fra MSCI. I år rapporteres der særskilt for forbrug og produktion, hvorfor tallene ikke er sammenlignelige.
		Produktion 52,1%		
6. Energiforbrugsintensitet pr. sektor med stor indvirkning på klimaet A = Landbrug, skov og fiskeri B = Råstofudvinding C = Industri D = El, gas og varmeforsyning E = Vandforsyning F = Bygge og anlæg G = Handel og autoreparation H = Transport og opbevaring L = Fast ejendom	Energiforbrug i GWh pr. mio. EUR i indtægter for investeringsmodtagende virksomheder pr. sektor med stor indvirkning på klimaet	GWh pr. mio. EUR indtægter A: 0,26 B: 0,92 C: 0,21 D: 3,86 E: 0,60 F: 0,28 G: 0,09 H: 0,80 L: 0,52	GWh pr. mio. EUR indtægter A: 4,13 B: 8,33 C: 1,58 D: 3,27 E: 0,39 F: 0,18 G: 0,12 H: 1,83 L: 0,60	De markante reduktioner skyldes primært reduktion i energiforbrugsintensiteten pr. sektor i investeringsforeninger, som Spar Nord er investeret i, samt frasalg. Specifikt skyldes faldet i intensiteten for A, B og H primært en reduktion i intensiteten for eksisterende investeringsforeninger relateret til emerging markets. For C skyldes faldet i intensiteten primært et frasalg af en position med højintensitet for sektoren. For D skyldes stigningen primært et køb af en ny investeringsforening for emerging markets.

Biodiversitet	7. Aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med anlæg/aktiviteter i eller tæt på biodiversitetsfølsomme områder, hvis disse investeringsmodtagende virksomheders aktiviteter har en negativ indvirkning på disse områder	6,34%	0,25%	Vores leverandør af de bæredygtighedsdata, som anvendes til PAI-rapportering (MSCI), har ændret kriterier og metodik for, hvornår en udsteder af f.eks. en aktie eller en obligation vurderes at have aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt. Denne ændring betyder, at den rapporterede værdi for PAI 7 i 2023 afviger markant fra værdien rapporteret i 2022. PAI 7 vil for 2023 vise øgede skadevirkninger set i forhold til 2022, da MSCI har tilføjet yderligere kriterier i deres screening. Metodeændringerne gør det vanskeligt at sammenligne fra år til år og det bemærkes, at stigningen i den rapporterede værdi ikke nødvendigvis et udtryk for, at investeringerne foretaget af Spar Nord har haft større skadevirkninger i 2023 sammenlignet med 2022, men derimod kan skyldes metodeændringer.	Baseret på udviklingen i data og datakvaliteten vurderer vi løbende, hvorvidt relevante og konkrete foranstaltninger med henblik på at undgå eller mindske de negative indvirkninger kan fastsættes. Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode, da vi fortsat vurderer, at datausikkerheden er høj.
Vand	8. Udlledning til vand	Ton udlledning til vand, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	Tons/mio. EUR 0,0	Tons/mio. EUR 576,2	Vores leverandør af de bæredygtighedsdata, som anvendes til PAI-rapportering (MSCI), har ændret kriterier og metodik for, hvornår og i hvilket omfang en udsteder af f.eks. en aktie eller en obligation vurderes at have forurenende udledninger til vand, der iht. lovgivningen skal medregnes til PAI 8. Denne ændring betyder, at den rapporterede værdi for PAI 8 i 2023 afviger markant fra værdien rapporteret i 2022. Metodeændringerne gør det vanskeligt at sammenligne fra år til år, men det er vurderingen, at 2023-rapporteringen er mere retvisende end rapporteringen for 2022, idet MSCI har skærpet fokuset på, at udlledningerne til vand skal indeholde specificerede skadelige udledninger. Det bemærkes samtidig også, at data dækningen fortsat er meget lav.	Baseret på udviklingen i data og datakvaliteten vurderer vi løbende, hvorvidt relevante og konkrete foranstaltninger med henblik på at undgå eller mindske de negative indvirkninger kan fastsættes. Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode, da vi fortsat vurderer, at datausikkerheden er høj.
Affald	9. Andel af farligt affald og radioaktivt affald	Ton farligt affald og radioaktivt affald, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	Tons/mio. EUR 0,9	Tons/mio. EUR 2,0	Faldet i andelen af farligt og radioaktivt affald skyldes et fald i andelen af affald fra en af de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i. Samtidig observerer vi en markant stigning i data dækningen fra 21.8% til 35.9%.	Baseret på udviklingen i data og datakvaliteten vurderer vi løbende, hvorvidt relevante og konkrete foranstaltninger med henblik på at undgå eller mindske de negative indvirkninger kan fastsættes. Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode, da vi fortsat vurderer, at datausikkerheden er høj.

INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMÅL SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE

<p>Sociale og personalemæssige spørgsmål</p>	<p>10. Overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder</p>	<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder</p>	<p>0,1%</p>	<p>1,0%</p>	<p>Spar Nord anvender MSCI data til screening samt PAI-rapportering, hvor nogle af de investeringforeninger, vi er investeret i, bruger Sustainability. At den afrapporterede værdi ikke er 0% skyldes uoverensstemmelse imellem screeningsmetoder hos hhv. MSCI og Sustainability og ændringen mellem 2022 og 2023 skyldes udviklingen i MSCI-data for de investeringsfonde, vi er investeret i.</p>	<p>Alle investeringer gennemgår en normbaseret screening ift. overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder. I tilfælde hvor screeningen viser, at en virksomhed bryder med disse principper vil disse underlægges eksklusion i henhold til Spar Nords eksklusionskriterier. Lignende gør sig gældende for de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i, hvor deres eksklusionskriterier også indebærer en normbaseret screening. Spar Nord arbejder i en opsætning, hvor data tager højde for diverse dataudbydere brugt af investeringsforeninger.</p>
	<p>11. Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder</p>	<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker for overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder eller mekanismer til behandling af klager med henblik på at imødegå overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder</p>	<p>0,7%</p>	<p>27,4%</p>	<p>Vores leverandør af de bæredygtighedsdata, som anvendes til PAI-rapportering (MSCI) har ændret kriterier og metodik for, hvormår en udsteder af f.eks. en aktie eller en obligation vurderes positivt ift. at have overvågningsprocesser og overholdelsesmekanismer på plads til at sikre overholdelse af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Denne ændring betyder, at den rapporterede værdi for PAI 11 i 2023 afviger markant fra værdien rapporteret i 2022. PAI 11 vil for 2023 vise en markant reduceret skadevirkning set i forhold til 2022, da MSCI har tilføjet yderligere kriterier i deres screening. Det er vurderingen, at 2023-rapporteringen er mere retvisende end rapporteringen for 2022, idet MSCI har udbygget de kriterier, der bruges til at konkludere, hvorvidt en udsteder mangler processer og overholdelsesmekanismer for internationale standarder.</p>	<p>Baseret på udviklingen i data og datakvaliteten vurderer vi løbende, hvorvidt relevante og konkrete foranstaltninger med henblik på at undgå eller mindske de negative indvirkninger kan fastsættes. Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode, da vi fortsat vurderer, at datausikkerheden er høj.</p>
	<p>12. Ukorrigeret lønforskel mellem kønnene</p>	<p>Gennemsnitlig ukorrigeret lønforskel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder</p>	<p>14,1%</p>	<p>11,7%</p>	<p>Forskellen fra 2022 til 2023 skyldes generelt et styrket datagrundlag og bedre datadækning, hvor datadækningen er steget fra cirka 15,7% til 62,4%. For de investeringer, der nu har datadækning, har niveauet generelt ligget over sidste års rapporterede værdi på 11,7%, hvilket har medført en stigning til 14,1% i 2023.</p>	<p>Baseret på udviklingen i data og datakvaliteten vurderer vi løbende, hvorvidt relevante og konkrete foranstaltninger med henblik på at undgå eller mindske de negative indvirkninger kan fastsættes. Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode, da vi fortsat vurderer, at datausikkerheden er høj.</p>
	<p>13. Kønsdiversitet i bestyrelsen</p>	<p>Forhold i gennemsnit mellem kvindelige og mandlige bestyrelsesmedlemmer i de investeringsmodtagende virksomheder, udtrykt i procent af alle bestyrelsesmedlemmer</p>	<p>38,9%</p>	<p>38,4%</p>	<p>Ingen nævneværdig ændring i værdi, hvorfor der ikke gives en forklaring på ændringen fra 2022 til 2023.</p>	<p>Spar Nord tager hensyn til en virksomheds ESG-rating, når vi investerer. Heri indgår kønsdiversitet som element, hvor det vurderes finansielt væsentligt af Spar Nords ESG-ratingudbydere MSCI. På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode.</p>

	14. Eksposering for kontroversielle våben (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben)	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben	0,0%	0,0%	Ingen nævneværdig ændring i værdi, hvorfor der ikke gives en forklaring på ændringen fra 2022 til 2023. Dog bemærkes det, at de 0% fortsat skyldes, at kontroversielle våben er omfattet af Spar Nords eksklusionskriterier.	I henhold til Spar Nords eksklusionskriterier for investeringer har Spar Nord et forbud mod at investere i virksomheder involveret i produktion af kontroversielle våben såsom klyngevåben, landminer, kemiske og biologiske våben samt atomvåben uden for ikke-spredningsaftalen.
--	--	--	------	------	--	--

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Miljømæssige	15. Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet	Tons CO2/mio. BNP EUR 296	Tons CO2/mio. BNP EUR 650	Faldet skyldes et markant fald i investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet for en af de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i. Her skyldes faldet primært bedre datadækning, hvilket har reduceret graden af skalering, samtidig med at lande med dækning har lavere CO2-tal.	Der er ikke fastsat konkrete foranstaltninger eller mål for den næste referenceperiode.
Sociale	16. Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder (absolut tal og relativt tal divideret med alle investeringsmodtagende lande) som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning	3	4	Faldet skyldes et frasalg af en investeringsforening, Spar Nord var investeret i i 2022.	I forbindelse med investering i statsobligationer følger vi FN- og EU-sanktioner og udelukker lande, hvor der er sanktioner mod investering i statsobligationer.
			2,39%	3,2%	Faldet skyldes generelt, at den absolutte eksponering til lande i de relevante underliggende investeringsforeninger er steget mere end den absolute eksponering til lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder.	Spar Nord arbejder på en opsætning, hvor data tager højde for diverse dataudbydere brugt af investeringsforeninger. Ydermere bemærkes det, at metoden for andelen af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder opdateres til næste referenceperiode grundet ny forståelse af indikatoren.

Indikatorer for investeringer i fast ejendom

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Fossile brændstoffer	17. Eksposering for fossile brændstoffer via fast ejendom	Andel af investeringer i fast ejendom, der er involveret i udvinding, oplagring, transport eller fremstilling af fossile brændstoffer	n/a	n/a		
Energieffektivitet	18. Eksposering for energiineffektiv fast ejendom	Andel af investeringer i energiineffektiv fast ejendom	n/a	n/a		

● Andre indikatorer for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer						
Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode	
Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder						
KLIMARELATEREDE OG ANDRE MILJØRELATEREDE INDIKATORER						
Emissioner	2.4 Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner med henblik på tilpasning til Parisaftalen	47,5%	39,9%	Vores leverandør af de bæredygtighedsdata, som anvendes til PAI-rapportering (MSCI), har siden seneste PAI-rapportering for 2022 opdateret data for en lang række udstedere af værdipapirer. Det opdaterede data betyder, at værdien for PAI 2.4 for 2023 er steget i forhold til værdien for 2022.	Som et element i at nå Spar Nords overordnede reduktionsmål for drivhusgasudledning arbejder vi på, at virksomhederne, vi investerer i, skal have initiativer til reduktion af CO2-emissioner. Der har i indeværende periode ikke været truffet foranstaltninger ellersat mål. Spar Nord arbejder på nuværende tidspunkt med at styrke integrationen af klimabetragtninger i investeringsbeslutninger, hvor det vurderes relevant.
INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMÅL SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE						
Menneskerettigheder	3.14 Antal identificerede tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser	Antal tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser i forbindelse med de investeringsmodtagende virksomheder, på grundlag af et vægget gennemsnit	0,0	0,0	Ingen nævneværdig ændring i værdi, hvorfor der ikke gives en forklaring. Dog bemærkes det, at de 0% fortsat skyldes, at tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser er omfattet af Spar Nords eksklusionskriterier.	Alle investeringer gennemgår en normbaseret screening ift. internationale standarder, herunder omhandlende menneskerettigheder. I tilfælde hvor screeningen viser, at en virksomhed bryder med disse standarder vil disse underlægges eksklusion i henhold til Spar Nords eksklusionskriterier. Lignende gør sig gældende for de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i, hvor deres eksklusionskriterier også indebærer en normbaseret screening.
● Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer						
<p>Politik for ansvarlige investeringer omhandler bl.a. identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Politikken opdateres efter behov og evalueres minimum én gang årligt af Spar Nords bestyrelse. Politikken er senest godkendt med ikrafttrædelse pr. 1. januar 2024.</p> <p>Politik for ansvarlige investeringer kan tilgås her: https://media.sparnord.dk/dk/omsparnord/csr/ansvarlige-investeringer.pdf</p> <p>Beslutningskompetencen for de overordnede rammer for arbejdet med ansvarlige investeringer i Spar Nord er forankret i Spar Nords Komité for ansvarlige investeringer, mens Kapitalforvaltning har ansvaret for implementering og efterlevelse af politikken.</p> <p>I Politik for ansvarlige investeringer forpligter Spar Nord sig til, at porteføljeforvalterne skal tage højde for de udvalgte vigtigste negative bæredygtighedsindvirkninger (PAI-indikatorer) i deres investeringsbeslutninger. Hvilke PAI-indikatorer, der er udvalgte og prioriteret, afhænger blandt andet af datakvalitet, væsentlighed og relevans. Konkret betyder det, at i arbejdet med de obligatoriske PAI-indikatorer samt ved udvælgelsen af de to frivillige indikatorer er der lagt vægt på tre udvælgelseskriterier: 1) hensyn til datakvalitet, 2) tidligere væsentlighedsanalyser foretaget af Spar Nord samt 3) prioritering ift. nuværende praksis og eksklusionskriterier. I takt med at data forbedres, og vi derigennem får en større indsigt i omfanget af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer, forventer Spar Nord at genbesøge og bekræfte prioriteringen af de indikatorer, som Spar Nord har udvalgt for de porteføljer, som Spar Nord tilbyder og forvalter for kunder, hhv. Stjerneinvest og Spar Nord Puljer.</p>						

Udvælgelsenkriterierne viste to fokusområder:

- *Klimaforandringer*: Spar Nords fokus på særligt CO2-aftryk og de miljømæssige udfordringer relateret til produktion af fossile brændstoffer generelt behandles under hhv. PAI 2 og PAI 4. For CO2-aftryk har Spar Nord fastsat reduktionsmål for hhv. 2025 og 2030. Den yderligere inddragelse af frivillig indikator PAI 2.4, som omhandler investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner, sker på baggrund, at et ønske om at anlægge et mere fremadskuende fokus, hvor Spar Nord for næste reference periode også arbejder på at styrke integrationen af klimabetragtninger i investeringsbeslutninger, hvor det vurderes relevant. Initiativer til reduktion af emissioner burde medføre en langsigtet reduktion af CO2 og er på den måde et vigtigt supplement til de obligatoriske CO2e-indikatorer. Spar Nord er bevidst om, at tilstedeværelsen af planer og initiativer ikke nødvendigvis garanterer en vellykket reduktion, samt at planer og initiativer kan have meget forskellige ambitionsniveauer.

- *Overholdelse af internationale standarder*: Et andet fokus i Spar Nord og et vigtigt element i vores kriterier for eksklusion er overholdelse af internationale konventioner og retningslinjer. Spar Nord anser overholdelse af internationale standarder som et minimum for de investeringer, vi foretager på vegne af kunder. Dette fokus sikres gennem løbende normbaseret screening og behandles blandt andet under PAI 10, som omhandler investeringer i virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder", og PAI 16 som omhandler lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder. Ydermere har Spar Nord valgt at inddrage PAI 3.14 "Antal identificerede tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser" som frivillig indikator, da vi er bevidste om, at der kan være menneskerettighedskrænkelser, som ikke fanges i dataopsamlingsprocessen.

Spar Nord anvender bæredygtighedsdata fra MSCI suppleret med data for CO2-aftryk for realkreditobligationer offentliggjort af realkreditinstitutterne Nykredit, Realkredit Danmark, Jyske Realkredit, DLR og Nordea Realkredit. Vi har vurderet, at samarbejdet med MSCI om leverancer af bæredygtighedsdata på bedst mulig måde understøtter en dækkende og kvalitativ tilvejebringelse af bæredygtighedsoplysninger om de selskaber og stater, der investeres i – uanset om der er tale om indsamlede rapporterede data eller om estimerede data baseret på rimelige antagelser. Vi henter ikke selv data direkte hos selskaberne eller udstederne, som vi investerer i. Nuværende datakvalitet gør, at fejlmargenen er relativt høj ved flere PAI indikatorer. Det er forventningen, at PAI-rapporteringens indikatorværdier vil ændre sig i de kommende år – ikke nødvendigvis fordi bæredygtighedsvirkningerne af investeringerne ændrer sig, men alene fordi datakvaliteten og datadækningen forventes at stige. Ændringerne kan gå i positiv eller negativ retning afhængigt af, hvilke PAI indikatorer der er tale om. Fejlmargenen afstedkommer også et behov for løbende at genbesøge og bekræfte prioriteringen af indikatorer.

● **Politikker for aktivt ejerskab**

Spar Nords politik for aktivt ejerskab og herunder udøvelse af stemmerettigheder danner rammen for Spar Nords arbejde med aktivt ejerskab og har til formål at fremme langsigtet værdiskabelse.

Politikken kan tilgås her: <https://media.sparnord.dk/dk/omsparnord/csr/aktivt-ejerskab.pdf>.

Det generelle arbejde med aktivt ejerskab er forankret i og overvåges af Spar Nords Komité for Ansvarlige Investeringer.

Politikken omfatter udover stemmeafgivelse også dialogbaseret aktivt ejerskab. Hvis det vurderes, at dialogen med selskabet og/eller stemmeafgivelse på generalforsamling ikke har haft tilstrækkelig effekt, kan Spar Nord Kapitalforvaltning sælge aktierne og evt. ekskludere selskabet fra investeringsuniverset. På nuværende tidspunkt er der ikke integreret direkte referencer til PAI-indikatorer i Politik for aktivt ejerskab, dog indebærer politikken løbende overvågning af temaer såsom klimaforandringer og overholdelse af internationale standarder for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder samt korruption og bestikkelse.

Udover det aktive ejerskab Spar Nord selv udfører, indebærer Politik for ansvarlige investeringer også dialog med Spar Nords samarbejdspartnere på investeringsområdet herunder forvaltere af investeringsforeninger, vi er investeret i. I vores løbende dialog med eksterne forvaltere indgår bl.a. en vurdering af deres aktive ejerskab og håndtering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Jf. afsnittet *Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer* for yderligere information om Politik for ansvarlige investeringer.

I takt med øget datakvalitet og modning af de afrapporterede vigtigste negative indvirkninger, herunder en brugbar historik, kan en negativ udvikling i disse indikatorer have indflydelse på vores arbejde med aktivt ejerskab og dermed også afstedkomme tilpasninger af ovenstående politik. Grundlaget for tilpasning af Politik for aktivt ejerskab vurderes løbende i forbindelse med den minimum årlige gennemgang.

● **Henvisninger til internationale standarder**

Spar Nords investeringer gennemgår løbende normbaseret screening for mistanke om overtrædelse af internationale standarder, herunder internationalt anerkendte normer og konventioner, inden for blandt andet menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljø. Spar Nord bestræber sig på at overholde følgende standarder i henhold til vores investeringer:

- *FN's Global Compact*: 10 principper omkring miljø, antikorruption, arbejdstagerrettigheder og børnearbejde, menneskerettigheder m.v.

- *FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv*: Herunder fx forbud mod tvangsarbejde og diskrimination, ret til retfærdig rettergang, ret til ytringsfrihed m.v.

- *OECD's retningslinjer for multinationale selskaber*: Herunder, hvordan selskaber minimerer negativ indvirkning fra deres aktiviteter samt at få selskaber til at bidrage til økonomisk, social og miljømæssig fremgang.

- *ILO arbejdsmarkedskonventioner om værdige forhold for arbejdstagere*: Herunder konventioner vedr. udryddelse af børnearbejde, diskrimination, tvangsarbejde samt retten til faglig organisering.

Spar Nord gør brug af eksklusionskriterier for at efterleve ovenstående internationale standarder i henhold til vores investeringer og screener regelmæssigt porteføljer ved brug af datapunkter, der specifikt tager udgangspunkt i hver af de fire standarder fra vores dataleverandør MSCI. Disse eksklusionskriterier er medvirkende til hensyntagen til PAI 10 omhandlende FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber.

Parisaftalens mål og fremadrettede klimascenarier: Spar Nord har en ambition om at understøtte Parisaftalens mål igennem fastsatte reduktionsmål for Kapitalforvaltnings CO2e-aftryk fra aktier og virksomhedsobligationer (PAI 2) på 30% og 60% senest i hhv. 2025 og 2030. På nuværende tidspunkt anvender Spar Nord ikke et fremadrettet klimascenario og vurderer ikke tilpasningen hertil. Dette skyldes ikke, at Spar Nord anser fremadrettede klimascenarier for irrelevante, men at Spar Nord på nuværende tidspunkt er i gang med at styrke integrationen af klimabetragtninger i investeringsbeslutninger, hvor det vurderes relevant. Det forventes derfor, at der for næste referenceperiode anvendes et fremadrettet klimascenario.

● **Historisk sammenligning**

Jf. data rapporteret for 2022 og 2023 i afsnittet *Beskrivelse af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer*. Sammenlignet med sidste års rapportering skyldes mange af de væsentlige ændringer primært opdaterede metoder for screening og dataindsamling fra vores dataudbyder samt usikkerhed angående scope 3-data. Vi bemærker dog, at datakvaliteten synes bedre i år sammenlignet med 2022 og det er vores vurdering, at datakvaliteten og -dækningen over de næste par år styrkes af investeringsmodtagende virksomheders rapportering af bæredygtighedsdata. For enkelte indikatorer har vi også observeret et fald i negativ indvirkning primært på grund af frasalg eller ændringer i de investeringsforeninger, Spar Nord er investeret i.

● **Disclaimer**

Visse oplysninger indeholdt i nærværende materialer ("oplysningerne") stammer fra og tilhører ophavsretligt MSCI Inc., MSCI ESG Research LLC eller deres tilknyttede selskaber ("MSCI"), eller informationsudbydere (samlet "MSCI Parterne") og kan være brugt til at beregne scorere, signaler eller andre indikatorer. Oplysningerne er kun til internt brug og må ikke gengives eller udbredes helt eller delvist uden forudgående skriftlig tilladelse. Oplysningerne må ikke bruges til og udgør ikke, et tilbud om at købe eller sælge eller en promovning eller anbefaling af nogen værdipapirer, finansielle instrumenter eller produkter, handelsstrategier eller indeks, og de skal heller ikke tages som en indikation eller garanti for nogen former for fremtidig performance eller afkast. Nogle investeringsfonde kan være baseret på eller knyttet til MSCI-indeks, og MSCI kan blive kompenseret baseret på fondens aktiver under forvaltning eller andre parametre. MSCI har etableret en informationsbarriere/funktionsadskillelse mellem indeksresearch og visse udbudte oplysninger. Ingen af oplysningerne kan i sig selv bruges til at bestemme, hvilke værdipapirer der skal købes eller sælges, eller hvornår de skal købes eller sælges. Oplysningerne gives "som de er", og brugeren påtager sig hele risikoen for enhver brug, den måtte foretage eller tillade at blive foretaget af oplysningerne. Ingen MSCI-Parter garanterer originaliteten, nøjagtigheden og/eller fuldstændigheden af oplysningerne, og indestår ikke for nogen former for udtrykkelige eller underforståede garantier. Ingen MSCI-Parter skal have noget ansvar for fejl eller forsinkelser i forbindelse med nogen oplysninger i nærværende materialer, eller noget ansvar for direkte, indirekte, særlige, strafferetlige, følgeskader eller andre skader (herunder tab af fortjeneste), selv hvis det bliver underrettet om muligheden for sådanne skader.